

Övergripande uppdragsdirektiv för genomförande av fullmäktigeuppdragen tilldelade regionala utvecklingsnämnden 2026

Regionfullmäktige beslutade den 11-12 november 2025 om regionplan 2026.

I Regionplan 2026 har regionfullmäktige riktat tre uppdrag till regionala utvecklingsnämnden under 2026:

- Fortsätta att stärka vår ledning och styrning i syfte att öka takten i verksamhetsutvecklingen och måluppfyllelse.
- Styrelser och nämnders nettokostnadsutveckling ska inte överstiga vad som krävs för att klara den av fullmäktige erhållna budgetramen 2026
 - Ett mål för nettokostnadsutvecklingen ska sättas på styrelse- och nämndnivå
 - Målet för tillåten nettokostnadsutveckling ska beslutas av respektive styrelse och nämnd tillsammans med nämndplanen i december
- Öka kännedom, engagemang och ägarskap i regionens hållbarhetsarbete

Regionala utvecklingsnämnden har som ansvarig nämnd för det regionala utvecklingsuppdraget att förtydliga fullmäktigeuppdragens genomförande genom uppdragsdirektiv med utgångspunkt i nämndens uppdrag.

Med hänsyn till att flera fullmäktigeuppdrag riktas till flera nämnder och styrelser, kan dels beslut om åtgärder som berör flera nämnder men även tilläggsdirektiv under fullmäktigeuppdragens genomförande, vara att betrakta som beslut av principiell karaktär eller av annan stor betydelse. Detta innebär att beslut måste fattas av regionfullmäktige.

Riktade uppdrag till nämnder, styrelser och beredning	Riktas till
Fortsätta att stärka vår ledning och styrning i syfte att öka takten i verksamhetsutvecklingen och måluppfyllelse.	Alla nämnder
Styrelser och nämnders nettokostnadsutveckling ska inte överstiga vad som krävs för att klara den av fullmäktige erhållna budgetramen 2026. • Ett mål för nettokostnadsutvecklingen ska sättas på styrelse- och nämndnivå. • Målet för tillåten nettokostnadsutveckling ska beslutas av respektive styrelse och nämnd tillsammans med nämndplanen i december	Alla nämnder
Uppdra till HSN att utvärdera hur region Västerbotten ska hantera konsekvenserna av sänkningen av statsbidragen för kvinnors hälsa och återkoppla till fullmäktige.	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Öka kännedom, engagemang och ägarskap i regionens hållbarhetsarbete	Alla nämnder

Utifrån den regionala utvecklingsstrategin, beskriva kommunernas största utmaningar och möjligheter inom regional utveckling och hållbar tillväxt.	Beredningen för samverkan och regional utveckling
Utreda hur regionen/nämnderna arbetat vidare med de resultat Demokratiberedningen lämnat i sina rapporter under innevarande mandatperiod	Demokratiberedningen
Utifrån beredningens arbete under mandatperioden utveckla en levande verktygslåda som kan användas av offentliga och privata aktörer i Västerbottens län för att stödja arbetet inom området kompetensförsörjning	Beredningen för kompetensförsörjning
Kartlägga Region Västerbottens interna rekryteringsbehov både på kort och lång sikt	Beredningen för kompetensförsörjning
Presentera goda exempel på arbete inom jämställdhet, jämlikhet och antidiskriminering som kan bidra till kompetensförsörjningsarbetet	Beredningen för kompetensförsörjning
Möta och presentera aktörer engagerade inom kompetensförsörjningsarbetet på olika nivåer i Sverige	Beredningen för kompetensförsörjning

Principiella direktiv för fullmäktigeuppdragens genomförande

Regionala utvecklingsnämnden ger regionala utvecklingsförvaltningen i uppdrag att genomföra uppdragen i enlighet med nämndens fattade beslut. Till sin hjälp utser nämnden en politisk styrgrupp i form av regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott. Den politiska styrgruppen ska hållas informerad om fullmäktigeuppdragens genomförande och vid behov initiera samrådsförfarande (se nedan), alternativt bereda tilläggsdirektiv för regionala utvecklingsnämnden att besluta om som stödjer fullmäktigeuppdragens fortsatta genomförande. Ytterligare direktiv för uppdragens genomförande kan komma att utgå från regionala utvecklingsnämnden under genomförandetiden. Dessa bereds av politiska styrgruppen (tillika regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott).

Med utgångspunkt i kommunallag, förvaltningslag, reglemente för regionala utvecklingsnämnden fastställt av regionfullmäktige samt speciallagstiftning som reglerar nämndens ansvarsområden har regionala utvecklingsnämnden att bereda och fatta erforderliga beslut som faller inom ramen för nämndens rådighet och ansvar.

Särskilda förutsättningar att beakta

De fullmäktigeuppdrag som riktats till regionala utvecklingsnämnden är riktade till flera nämnder. Den politiska styrgruppen ska därför även uppmärksammas på eventuella överlappningar och målkonflikter som uppstår under genomförandet till följd av andra nämnders genomförande av sina fullmäktigeuppdrag. Då ingen nämnd är underställd någon annan nämnd (kommunallag 2017:925) har regionala utvecklingsnämnden att ta ställning till eventuella åtgärder. Likaså om målkonflikter skulle uppstå som kan behöva lyftas till regionfullmäktige.

Genomförda revisionsgranskningar av regionala utvecklingsnämnden samt fördjupade granskningar av ansvar och befogenheter ska beaktas. Utöver detta har regionala utvecklingsnämnden även yttrat sig över fördjupad granskning nr 4/2023 Införande av regionens nya verksamhetsstyrningsmodell. I regionala utvecklingsnämndens yttrande, återges de åtgärder som regionala utvecklingsnämnden beslutat om. Bland annat framgår att regionala utvecklingsnämnden givit regionala utvecklingsdirektören i uppdrag att bidra till utveckling av former för planering och implementering av centralt planerade förändringar tillsammans med övriga förvaltningschefer, vilket kan bidra till att minska otydlighet samt att dubbelstyrning undviks. Nämnden har gett presidiet i uppdrag att löpande följa upp detta för att säkra nämndens rådighet. Regionala utvecklingsnämnden har vidare i samband med genomförande av fullmäktigeuppdrag 2024 föreslagit att en politisk styrgrupp inrättas där regionstyrelsens, regionala utvecklingsnämndens och hälso- och sjukvårdsnämndens presidium ingår. Syftet är att säkerställa att omtaget stödjer en utvecklad styrnings- och

ledningsförmåga. För Region Västerbotten som helhet bör alla nämnds, styrelse och beredningars presidier inom organisationen involveras i detta arbete.

I regionplan 2024 fanns ett riktat fullmäktigeuppdrag som avsåg fortsatt införande av verksamhetsstyrningsmodellen. Det bör dock noteras att det riktade fullmäktigeuppdrag om fortsatt införande av verksamhetsstyrningsmodellen för 2024 inte var riktat till regionala utvecklingsnämnden. Se bilaga utdrag ur regionplan 2024 för bild över samtliga riktade fullmäktigeuppdrag, uppdrag "Stärka vår ledning och styrning genom att tydliggöra och förankra verksamhetsstyrningens innehåll, starta upp implementering enligt identifierade delaktiviteter 2024." I Regionplan 2025 riktas uppdraget om att "Stärka vår ledning och styrning genom identifierade delaktiviteter 2025" till regionala utvecklingsnämnden och folkhögskolestyrelsen, utöver regionstyrelsen samt hälso- och sjukvårdsnämnden som tidigare omfattats av fullmäktigeuppdraget 2024. För 2026 riktas fullmäktigeuppdraget "Fortsätta att stärka vår ledning och styrning i syfte att öka takten i verksamhetsutvecklingen och måluppfyllelse" till alla nämnder, det vill säga utöver tidigare nämnda omfattas även Patientnämnden av uppdraget 2026.

Respektive nämnd/styrelse utgör anställningsmyndighet för medarbetare inom respektive nämnds förvaltning. Inom regionala utvecklingsnämnden har det redan konstaterat att möjliga stödfunktioner som kan centraliseras har centraliserats genom tidigare organisationsförändring, vilket medför att det är sannolikt att det regionala utvecklingsuppdraget påverkas av vidare samordnande funktionella aktiviteter. Regionala utvecklingsnämnden har vidare fastslagit att förvaltningens tjänstepersonorganisation helt består av personal direkt kopplade till huvuduppdraget regional utveckling.

Liksom de regionala utvecklingsorganisationerna i många andra regioner i Sverige har den regionala utvecklingsförvaltningen i Västerbotten, särskilt under de senaste åren, byggt kapacitet genom en aktiv roll i olika former av regionala, nationella eller internationella utvecklingsprojekt och andra satsningar som tillfört externa medel. Den samlade rollen i organisationen för regional utveckling har gjort det möjligt att förmera resurser och kunna bygga kapacitet. Det är viktigt och ett formellt krav från finansierare så som Tillväxtverket att kunna särredovisa kostnaderna och tydligt kunna påvisa att extern finansiering inte riskerar att uppgå till intern omfördelning där organisationen minskar sina andra kostnader, när den samverkar eller finansieras med annan part. Här är transparens avgörande då regional utveckling förvaltar ett förtroende. Det är särskilt viktigt då nämnden och förvaltningen hanterar och genomför arbete med medel från nationella medel och EU. Dessa tjänsters finansiering omfattas oftast av den så kallade additionalitetsprincipen som innebär att inga som helst kostnadsminskningar hos den offentliga aktören får ske som resultat av insatser i utvecklingsprojekt.

Förslag om övergripande principiella direktiv för genomförande av fullmäktigeuppdrag gäller för samtliga fullmäktigeuppdrag som riktats till regionala utvecklingsnämnden 2026. Behov av att ta ställning till ytterligare tilläggsdirektiv under uppdragens genomförande kan uppkomma.

Former för avrapportering och dialog om fullmäktigeuppdragen 2026

Regionala utvecklingsnämndens politiska styrgrupp har mottagit information om fullmäktigeuppdrag 2026 vid möten den 27 oktober samt den 24 november. I enlighet med den politiska styrgruppens vilja föreslår förvaltningen fortsatt arbete enligt tidigare års beslutade former för struktur, avrapportering och dialog. Denna struktur innebär att Regionala utvecklingsnämnden ger regionala utvecklingsförvaltningen i uppdrag att genomföra fullmäktigeuppdragen 2026 i enlighet med nämndens fattade beslut.

Vidare föreslår förvaltningen följande:

- Regionala utvecklingsnämnden utser en politisk styrgrupp i form av regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott. Den politiska styrgruppen ska hållas informerad om fullmäktigeuppdragens genomförande och vid behov initiera samrådsförfarande, alternativt bereda tilläggsdirektiv för regionala utvecklingsnämnden att besluta om som stödjer fullmäktigeuppdragens fortsatta genomförande. Ytterligare direktiv för uppdragens genomförande kan komma att utgå från regionala utvecklingsnämnden under genomförandetiden. Dessa bereds av den politiska styrgruppen.

- Information om fullmäktigeuppdragens fortskridande under 2026 ska lämnas kontinuerligt vid samtliga av regionala utvecklingsnämndens sammanträden intill dess uppdragen slutrapporterats.
- Då samtliga fullmäktigeuppdrag även riktas till andra nämnder och styrelser, ska förvaltningen samverka med övriga förvaltningar i beredning inför beslut i fullmäktigeuppdragens genomförande inom ramen för vad som anges av kommunallag, förvaltningslag, speciallagstiftning, nämndens reglemente och andra av regionala utvecklingsnämnden fattade beslut.
- Skriftlig återrapportering lämnas till regionala utvecklingsnämnden minst i samband med förenklad delårsrapport per april och vid delårsrapport per augusti. Slutrapport lämnas i samband med årsredovisning per december 2026.
- Löpande information samt dialog med samverkansorgan inom samverkansstrukturen med länets kommuner om regional utveckling, med hänsyn till beslut 2023-09-28 om att hedra Region Västerbottens samverkansavtal med länets kommuner.
- Löpande avrapportering till regionala utvecklingsförvaltningens ledningsgrupp ska lämnas.
- Löpande dialog med regionala utvecklingsförvaltningens samverkansgrupp (FSG) ska hållas.
- Information om uppdragen ska lämnas till regionala utvecklingsförvaltningens medarbetare vid behov.
- Extrainsatta sammanträden med regionala utvecklingsnämnden och andra möten kan komma att krävas.

Övriga nämnders genomförande av riktade fullmäktigeuppdrag 2026

Varje nämnd/styrelse har att fullgöra de fullmäktigeuppdrag som riktats till nämnden från regionfullmäktige utifrån respektive nämnds uppdrag, ansvar och mandat.

Vid genomförandet kan dock mål- och rollkonflikter komma att uppstå som behöver hanteras då samma riktade fullmäktigeuppdrag kan tolkas olika beroende på mottagande nämnds grunduppdrag från regionfullmäktige, konkretiserat i reglemente, lagar och författningar. Den politiska styrgrupp som regionala utvecklingsnämnden utser har att i första hand uttolka direktiv som kan uppfattas motstridiga. Vid behov överlämnas förslag om klargörande åtgärder till regionala utvecklingsnämnden.

Behov av samrådsförfarande

Regionala utvecklingsnämndens beslut från den 28 september 2023 medför behov av samrådsförfarande i samverkansstrukturen för länets kommuner: "Regionala utvecklingsnämnden uppdrar till regionala utvecklingsdirektören att genomföra samråd i samverkansstrukturen för kommunerna i syfte att säkra regionens följsamhet gentemot ingångna avtal och samverkansöverenskommelsen. Ett sådant samråd ska identifiera och förankra prioriteringarna och identifiera om andra beslut behöver fattas för att samrådet ska anses vara i enlighet med ingångna avtal och överenskommelser. Besparingen ska inte påverka leveransen enligt samverkansavtalet med kommunerna."

Regionala utvecklingsdirektören har även, som regionala utvecklingsnämndens högste tjänsteperson, att samråda med övriga förvaltningar om eventuella målkonflikter i fullmäktigeuppdragens genomförande i respektive nämnd. I första hand sker detta inom ramen för den centrala ledningsgruppen (CLG), en ledningsgrupp som stödjer regiondirektören inför regiondirektörens beslut. CLG är en gruppering bestående av regiondirektör, två förvaltningschefer, fem direktörer inom regionstyrelsens förvaltningsledning samt en sekreterare.

Avrapportering om behov av samordning och koordinering av nämndernas förvaltningars arbete lämnas kontinuerligt till regionala utvecklingsnämndens politiska styrgrupp, samt dessemellan politiska styrgruppen sammanträder till regionala utvecklingsnämndens ordförande.

I fullmäktigeuppdragens genomförande ska former för tidig information och dialog finnas. Erforderlig samverkan med fackliga parter ska genomföras i enlighet med ingångna avtal.

Tidplan

Regionfullmäktige har fastställt Regionplan 2026 vid fullmäktigesammanträdet 11-12 november 2025. Skriftlig avrapportering av uppdragets fortskridande lämnas minst i samband med förenklad delårsrapport per april månad, delårsrapport per augusti månad samt avrapporteras i samband med årsredovisning 2026.

- Regionstyrelsen sammanträder 9 december
- Hälso- och sjukvårdsnämnden sammanträder 10 december
- Folkhögskolestyrelsen sammanträder 10 december
- Regionala utvecklingsnämnden sammanträder den 10 december
- Patientnämnden sammanträder den 4 december
- Regionfullmäktiges nästa sammanträde efter regionplanens fastställande är den 24 februari, därefter 28-29 april 2026.

Nästa ordinarie sammanträde i regionala utvecklingsnämnden den 26 februari 2026. Det innebär att fullmäktigeuppdragets genomförande kan komma att medföra behov av extrainsatta nämndsammanträden.